

Barraca de vinya del Coll de l'Om

Sant Fruitós de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Claret. Camí de coll de l'Om. (08272 Sant Fruitós de Bages)
Emplaçament Des de Sant Iscle, cal agafar el camí del Coll de l'Om. En el marge d'un bosquet a la dreta.

Coordenades:

Latitud: 41.76373
Longitud: 1.84873
UTM Est (X): 404302
UTM Nord (Y): 4624184

Classificació

Número de fitxa 08213-134
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX
Any 1902
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Vic. C/ Santa Maria, 1 (08500 Vic)
Fitxes associades:
[Plans de Claret](#)
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dv., 10/02/2006 - 01:00

Descripció

Barraca ubicada sota la codina de pedra, aprofitant part d'aquesta d'un petit promontori que sobresurt enmig dels camps de conreu, planta de bosc. Aquest indret és conegut com el Bosc del Coll de l'Om, just abans d'arribar a aquesta petita elevació del terreny. Es tracta d'una barraca de planta rectangular, ubicada just sota la codina de pedra. L'orientació de les portes es fa al S-O. La seva característica principal és que es tracta d'una barraca doble, l'espai de la qual es troba repartit en dos estances separades per un parament de paret, una d'elles era destinada a les persones, i l'altra als animals, normalment una mula o cavall. El parament constructiu és a base de pedra quadrangulars i rectangulars disposades de forma molt ordenada, amb les cantonades reforçades amb carreus de mida més gran. Exteriorment la coberta es soluciona amb una coberta única feta amb coberta de terra i vegetal. Entre el final del parament de la paret i la teulada es situen dues o tres fileres de pedra disposades horitzontalment, que serveixen de pas a la coberta. Interiorment la coberta de les dues estances és independent, i es fa a base d'una coberta resolta amb falsa cúpula. L'accés a les estances es fa mitjançant dues portes allindades resoltes amb una llinda monolítica. Al tram de paret existent entre les dues portes, s'encaixa un carreu que du gravada a data de MCMII (1902) imitant una lletra gòtica.

Observacions:

Cal pensar pels detalls constructius d'aquesta barraca i la perfecció de la seva estructura, que segurament fou feta per un barracaire "professional".

Història

L'origen de les barraques de vinya és incert, si bé al buscar-lo a la tècnica constructiva de la pedra seca, que es remunta a la prehistòria, quan s'optà per substituir els materials simples: fusta i elements vegetals, per pedra. Des de l'època neolítica i ibèrica, són nombrosos els exemples de tradició constructiva utilitzant aquest tipus de tècnica constructiva. La utilització de la pedra seca en les construccions d'habitats rurals no és exclusivament ibèrica, sinó que segurament podríem trobar referències en cada època, no solament de l'antiguitat. Les construccions en pedra seca- aplicades als marges i les barraques de vinya- han originat diverses teories sobre la seva procedència. Així, per una banda hi ha els que opinen que aquest tipus de construcció es remunta a la tradició de monuments megalítics, i d'altres que el remunten a l'edat mitjana, establint un lligament entre les construccions circulars de clons i repobladors de les zones de la Marca Hispànica i les barraques de vinya. Es tractaria doncs d'una continuïtat constructiva dels habitatges medievals. Les barraques de vinya que existeixen actualment al Pla de Bages no tenen una antiguitat inferior al segle XVIII. La majoria es van aixecar al llarg del segle XIX i principis del segle XX coincidint amb l'expansió extraordinària de la vinya. D'aquí ve la denominació de "barraques de vinya". La construcció era feta en moltes ocasions per mans expertes, i per persones anomenades "barracaires" , que procedents d'altres comarques com la Cerdanya, combinaven la feina de pagès amb la de constructors de marges i barraques. Malgrat tot, la feina sempre era seguida directament pel pagès. En altres ocasions, la barraca era aixecada directament pel pagès. La funció d'aquestes construccions era la d'acollir els estris i les eines necessàries pel conreu de la vinya, ja que aquesta podia trobar-se a varies hores de distància a peu e la casa del pagès. La possessió d'una barraca permetria al pagès guardar les eines i no haver de carregar amb elles d'una banda a l'altra. També permetria l'aixopluc del pagès en cas e pluja o de massa calor, i inclús passar una nit si s'esqueia. La majoria d'elles foren abandonades vora la dècada del 1930 quan el conreu de la vinya començà a anar a la baixa.

Bibliografia

FERRER I ALÓS, LL. (1998). La vinya al Bages. Mil anys d'elaboració de vi. Col. Monogràfics n° 19. CEB. Manresa. FERRER I ALÓS, LL. (1992). Vinya, fil·loxera, propietat i demografia de la Catalunya Central. CEB. Manresa. PLANS I MAESTRA, J. (1994). Construccions de pedra seca a la comarca del Bages. Barraques de vinya al terme de Sant Fruitós . CECB. Manresa. PLANS I MAESTRA, J. (1994) "Model d'estructura agrària bagenca: Sant Fruitós de Bages al llarg del segle XVIII" . Actes del Congrés: Els paisatges de la vinya. Manresa 24-26 d'octubre de 2003. CEB. Pàg. 91-105. SOLER I BONET, J. (1994). Les barraques de vinya. CECB. Manresa.

